

Sprawozdanie

z realizacji

**Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Siechnice za 2016 rok**

marzec 2017 r.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2016r. poz. 575 ze zmianami) obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten realizowany jest we współpracy ze środowiskami lokalnymi, instytucjami oświatowymi, sądami, policją, organizacjami społecznymi. Ważne jest aby wsparcie potrzebującym rodzinom udzielone było dostatecznie wcześnie, by eliminować sytuacje gdy dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną.

W 2015 roku został opracowany i wdrożony trzyletni Program Wspierania Rodziny dla Gminy Siechnice, w którym zaplanowane zostały działania zmierzające do wsparcia rodzin mających trudności w należyтым wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Szczegółowy opis zadań realizowanych w 2016 roku w ramach Programu

1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

W 2016 r. system pomocy społecznej objął wsparciem **209** rodzin - **474** osób. Analizując liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej do liczby mieszkańców (19.452- stan na 31.12.2016), przyjąć należy, iż wsparciem zostało objętych **2,44%** społeczności lokalnej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930 ze zmianami) wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiał życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W ramach realizowanych zadań udzielana była pomoc: na zakup żywności, odzieży i obuwia, środków czystości, opału, leków, wyposażenia w podstawowy sprzęt AGD finansowane były koszty leczenia u specjalistów, opłaty mieszkaniowe i przejazdy środkami komunikacji podmiejskiej.

Rodziny korzystały również z dożywiania dla dzieci w przedszkolach, szkołach oraz placówkach oświatowych położonych poza terenem gminy (Ośrodki Szkolno-Wychowawcze). Z dożywiania w placówkach oświatowych korzystało **63** dzieci.

Ponadto Ośrodek od 2016 r. w ramach wsparcia dla osób zwracających się o pomoc zapewnia ciepły posiłek (pełen obiad) z dowozem do domu przez firmę cateringową. Z ciepłego posiłku skorzystało 54 podopiecznych.

Ośrodek finansował również dożywianie dzieci w świetlicach środowiskowych. Pomoc najczęściej przyznawana była z powodu ubóstwa i bezrobocia.

Pomoc przyznawana była w formie pieniężnej, przyznawanych świadczeń rzeczowych oraz usług. Pracownicy socjalni prowadzili również pracę socjalną z rodzinami, które samodzielnie nie potrafią przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

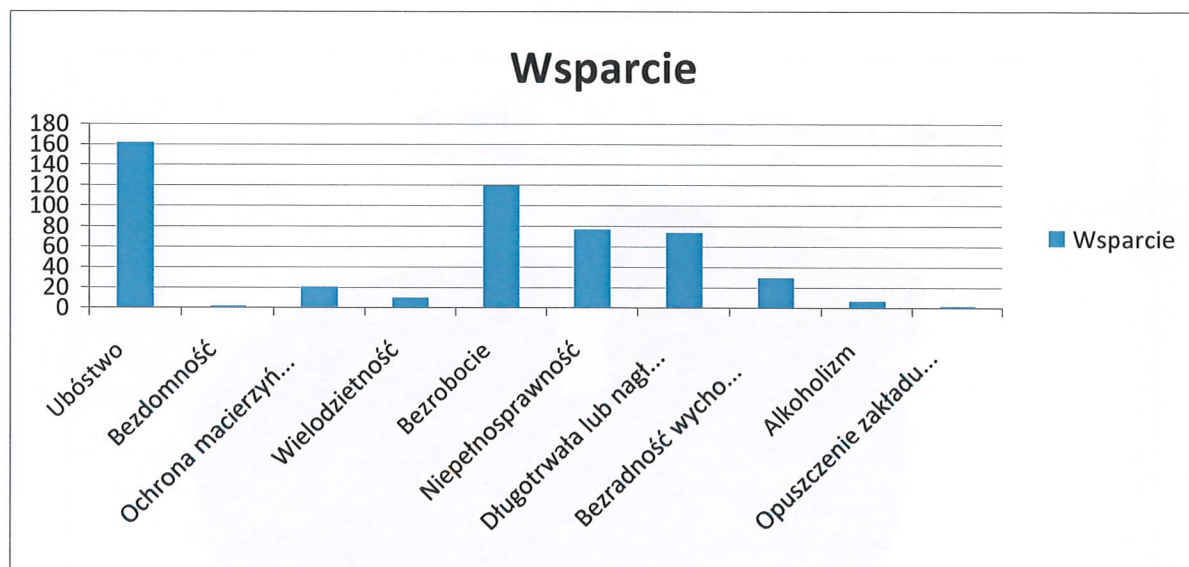
Wśród rodzin korzystających z pomocy najczęściej pomoc przyznawana była z następujących powodów:

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy w 2016 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie
Ogółem	209	155	475
Ubóstwo	162	117	347
Bezdomność	2	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	21 10	15 9	90 59
Bezrobocie	120	84	275
Niepełnosprawność	77	62	158
Długotrwała lub nagła choroba	74	58	138
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym:	30	22	102
- rodziny niepełne	21	17	69
- rodziny wielodzietne	4	2	18
Alkoholizm	7	3	12
Przemoc	2	2	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	4

* Wymienione w ustawie powody, z powodu których przyznana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczba osób i rodzin się nie sumuje

Wykres nr 1. Powody przyznania pomocy w 2016 r.

W ramach tego zadania wszystkie działające na terenie gminy jednostki i instytucje podejmowały działania mające na celu rozwiązywanie problemów osób i rodzin na terenie gminy. Zauważanie problemów w środowisku i bezpośredni kontakt pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pielęgniarek środowiskowych, dzielnicowych pozwalał na szybką diagnozę i podejmowanie działań nakierowanych na wsparcie i wyjście rodziny z trudnej sytuacji życiowej.

Cykliczną akcją jest wypoczynek letni dzieci. W 2016 r. 40 osobowa grupa dzieci szkolnych (klasy I-VI) wypoczywała 2 tygodnie nad morzem.

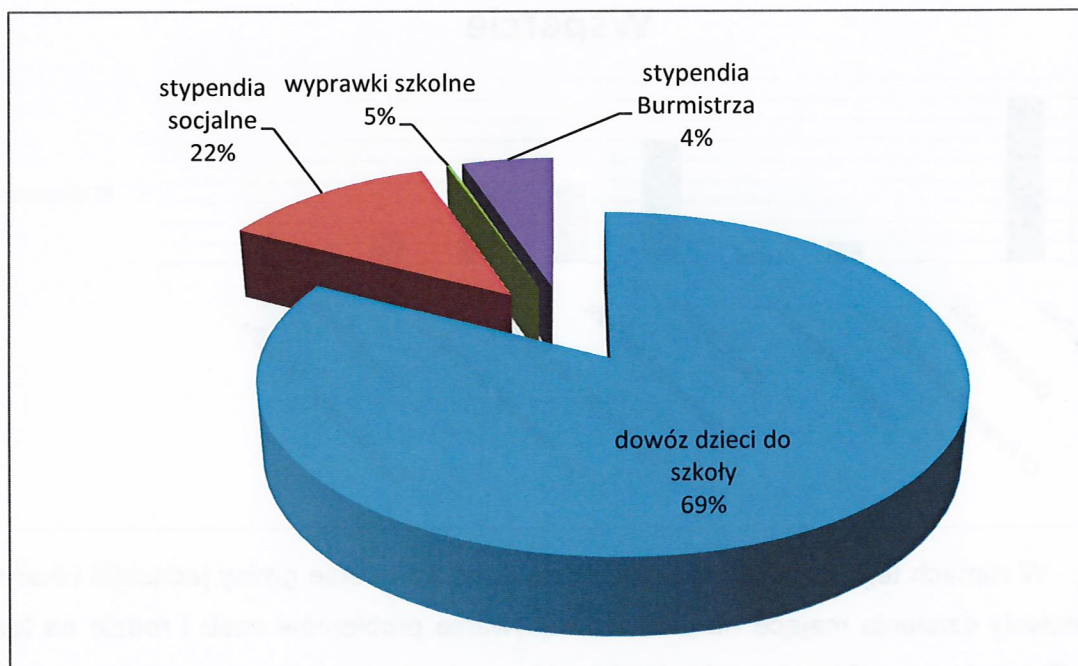
Pomoc dla rodzin udzielana była również przez **Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Siechnicach** przyznając świadczenia oraz świadcząc usługi.

Tabela nr 2. Pomoc przyznana w ramach wsparcia Wydziału Edukacji w 2016r.

L.p.	Rodzaj udzielonej pomocy	Ilość dzieci
1.	stypendia socjalne	61
2.	wyprawki szkolne	1
3.	dowóz dzieci do szkoły	422 282 – w ramach przewozu zbiorowego dzieci do szkół (firma Polbus) 95 - w ramach przewozu zbiorowego dzieci do szkół (Bus gminny) 27 – w ramach przewozu zbiorowego osób niepełnosprawnych, 18 – w ramach zwrotu kosztów dowozu osób niepełnosprawnych.
4.	stypendia Burmistrza	26

Wykres 2. Wsparcie udzielone dla dzieci

Ilość dzieci

2) Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Od kwietnia 2016 r. do czerwca 2016 r. **5 osób** długotrwale bezrobotnych uczestniczyło w zorganizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy we Wrocławiu **Programie Aktywizacja i Integracja**. Osoby te podpisały kontrakty socjalne i wzięły udział w różnych formach aktywizacji oraz integracji społecznej realizowanych w ramach programu. Działania w ramach PAI odbywały się w równoległych blokach. Pierwszym z nich były odbywające się dwa razy w tygodniu zajęcia w zakresie integracji społecznej, w trakcie których uczestnicy programu zapoznali się z zagadnieniami takimi jak motywowanie, bilans zasobów, rozpoznawanie swoich mocnych i słabych stron, optymalne planowanie, otrzymywanie i udzielanie wsparcia, gotowość do zmiany własnej sytuacji życiowej, ustalanie dążeń i celów oraz sposobów ich osiągnięcia, radzenie sobie z przeszkodami i trudnościami w podjęciu i utrzymaniu pracy, hierarchia potrzeb i hierarchia wartości życiowych oraz wartości związanych z pracą, współpraca w grupie, poznanie ról grupowych, ustalenie własnego stylu funkcjonowania w grupie, a także wzięły udział w ćwiczeniach kształtujących umiejętność pracy w grupie oraz warsztatach kompetencji społecznych, treningu interpersonalny i treningu asertywności. Niemniej istotnym elementem programu były prace społecznie użyteczne. Przez cały okres trwania programu dwa razy w tygodniu uczestnicy programu wykonywali dostosowane do ich możliwości i predyspozycji prace w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Siechnicach, w Zespole Opieki Zdrowotnej

w Świętej Katarzynie, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach oraz w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Świętej Katarzynie.

Ponadto w ramach współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami pracownicy socjalni informowali podopiecznych o nowych ofertach pracy. Informacje zamieszczane były również na stronie internetowej Ośrodka.

W sytuacjach, gdy diagnozowane były problemy utrudniające wyjście na rynek pracy osoby korzystające ze wsparcia Ośrodka kierowane były do specjalistów z Punktu Konsultacyjnego celem rozwiązania problemów uniemożliwiających aktywizację zawodową (uzależnienie, przemoc, depresja, opieka nad osobą zależną).

3) Zapobieganie uzależnieniom dzieci, młodzieży i dorosłych.

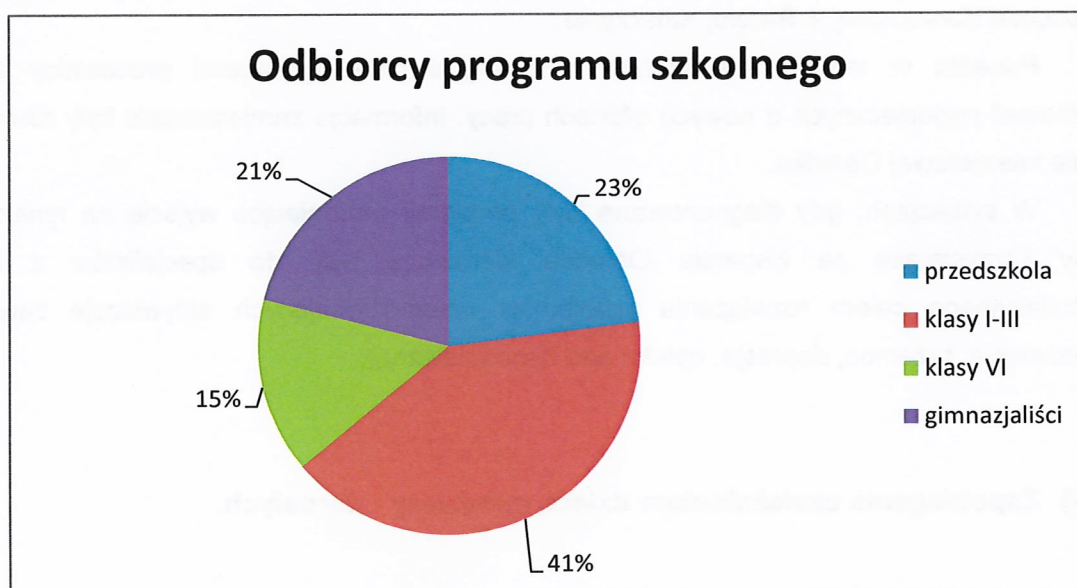
Jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacji gminny programów profilaktycznych w tym: przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

W szkołach i przedszkolach na terenie gminy realizowany był **program profilaktyczny** mający na celu wczesne zapobieganie przemocy i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

Tabela nr 3. Ilość uczestników programu

Odbiorcy programu	Liczba uczestników
przedszkola	380
Klasy I - III	680
Klasy VI	230
gimnazjaliści	350
W sumie:	1910 uczniów

Wykres 3. Udział uczniów w programie profilaktycznym

W ramach współpracy instytucji działających na terenie gminy podejmowane są działania interwencyjne, prewencyjne i profilaktyczne. Instytucjami, które wspólnie z Ośrodkiem podejmują działania mające na celu zapobieganie uzależnieniom na terenie gminy są:

1. Gimnazjum w Siechnicach z O/Zamiejscowym w Św. Katarzynie
2. Szkoły Podstawowe w: Siechnicach, Św. Katarzynie, Radwanicach, Żernikach, Kotowicach
3. Przedszkola w: Siechnicach, Św. Katarzynie, Żernikach
4. Zespół Opieki Zdrowotnej
5. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji
6. Straż Miejska
7. Posterunek Policji
8. Sołectwa

W ramach tego zadania organizowane były:

- pozaszkolne formy spędzania wolnego czasu dla dzieci w postaci świetlic środowiskowych. W 2016 r. działały 2 świetlice w Siechnicach i Smardzowie;
- dwa PIKNIKI RODZINNE w Siechnicach i Świętej Katarzynie promujące zdrowy tryb życia oraz mające na celu aktywizację międzypokoleniową;
- przeprowadzona została kampania społeczna STOP przemocy Widzisz-Reaguj, Doświadczasz- sięgnij po pomoc, które celem było przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Siechnice.

4) Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Punkt Konsultacyjny w ramach którego prowadzone jest poradnictwo psychologiczno - terapeutyczne oraz prawne dla rodzin. W ramach Punktu rodziny mogą uzyskać specjalistyczne porady przyczyniające się do rozwiązania sytuacji kryzysowych w rodzinie. Z porad korzystają również rodziny, z którymi pracuje Asystent Rodziny, w szczególności w zakresie podniesienia kompetencji rodzicielskich.

W Punkcie Konsultacyjnym zatrudnionych jest 3 psychologów. Porady prawne udzielane były w ramach bezpłatnego poradnictwa prawnego w Urzędzie Miejskim w Siechnicach.

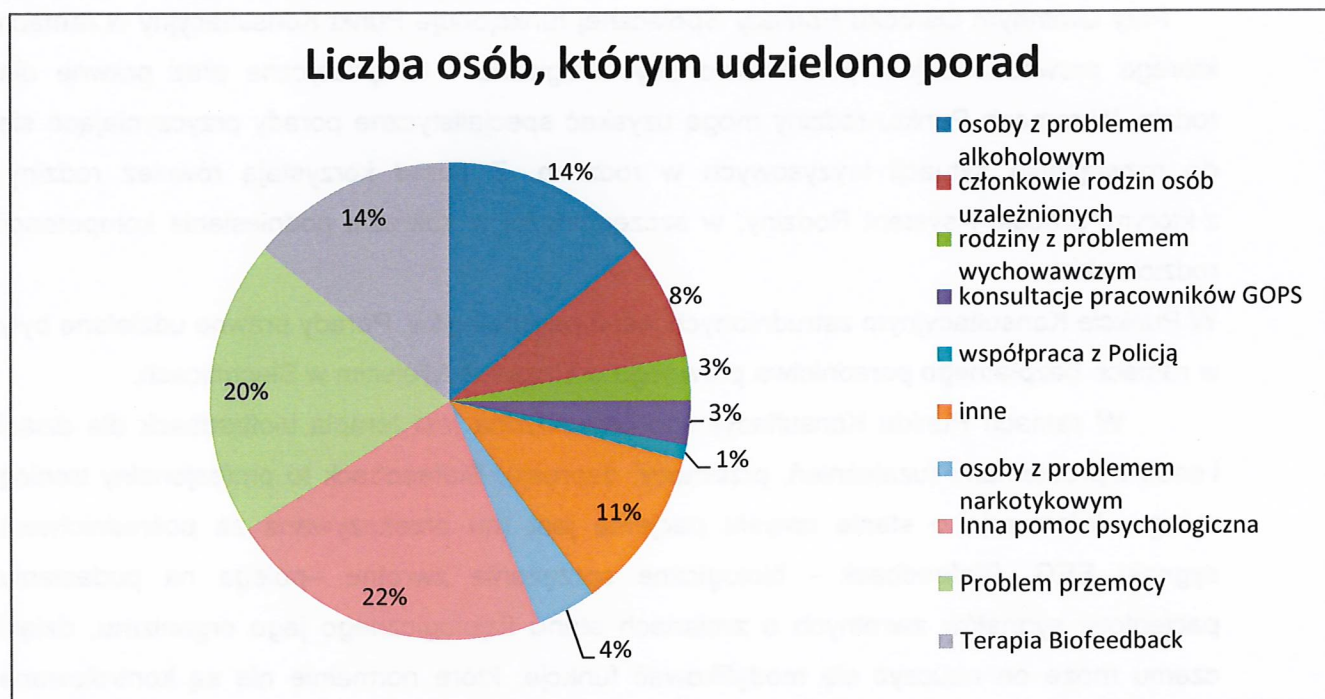
W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzona jest terapia biofeedback dla dzieci i osób z problemami (uzależnień, przemocy, depresji). Biofeedback to profesjonalny trening mózgu. Informacja o stanie umysłu pacjenta jest mu przekazywana za pośrednictwem sygnału EEG. Biofeedback - biologiczne sprzężenie zwrotne – polega na podawaniu pacjentowi sygnałów zwrotnych o zmianach stanu fizjologicznego jego organizmu, dzięki czemu może on nauczyć się modyfikować funkcje, które normalnie nie są kontrolowane świadomie.

W 2016 roku z Punktu Konsultacyjnego skorzystały 342 osoby.

Tabela nr 4. Statystyka udzielonych porad

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Osobom z problemem alkoholowym	38	215
Osobom z problemem narkotykowym	13	13
Członkom rodzin osób uzależnionych	29	65
Osobom z problemem przemocy	67	183
Inna pomoc psychologiczna	78	211
Problemy wychowawcze zgłaszane przez szkoły	11	11
Konsultacje pracowników GOPS	10	47
Współpraca z Policją	4	7
Inne (współpraca z kuratorami Sądu w Oławie, we Wrocławiu, z PCPR, konsultacje telefoniczne)	41	157
Terapia Biofeedback	51	484
RAZEM	342	1393

Wykres 4. Liczba udzielonych porad

5) Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny.

Celem wzmocnienia rodziny w należyтым wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przyznawany był Asystent Rodziny.

Pracę z rodziną asystent prowadzi **za jej zgodą i aktywnym udziałem**, z uwzględnieniem jej trudności, zasobów oraz możliwości wsparcia zewnętrznego. Wspieranie rodziny polega przede wszystkim na uruchomieniu w rodzinach ich zasobów do radzenia sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami z jakimi stykają się i będą stykać w codziennym życiu.

Wsparciem objęte zostały rodziny, z wieloma dysfunkcjami, od lat korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej. Dla części tych rodzin ustanowiony był nadzór kuratora z uwagi na nienależyte wykonywanie przez rodziców obowiązków wynikających z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Praca asystenta polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowania planu działania. W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny dysponowania finansami, prowadził aktywizację zawodową podopiecznych (uczestniczył w wizytach w urzędzie pracy, rozpoznawał oferty pracy, odbywał wizyty z podopiecznymi u pracodawców). W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych.

W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Dla potrzeb dokonania właściwej diagnozy nawiązał współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, dzięki czemu mógł rozpocząć pracę z dzieckiem, ale również uczyć rodziców jak uczestniczyć w edukacji dziecka. Oprócz działań aktywizacyjnych i wsparcia dzieci asystent bardzo mocno współpracował ze służbą zdrowia. Dzięki ścisłej współpracy z lekarzami i pielęgniarkami środowiskowymi część z podopiecznych skorzystała z badań diagnostycznych, specjalistycznych łącznie z pobytem w szpitalu. Wieloletnie zaniedbania zdrowotne wpływały na rozwój dzieci, a dorosłym uniemożliwiały powrót na rynek pracy.

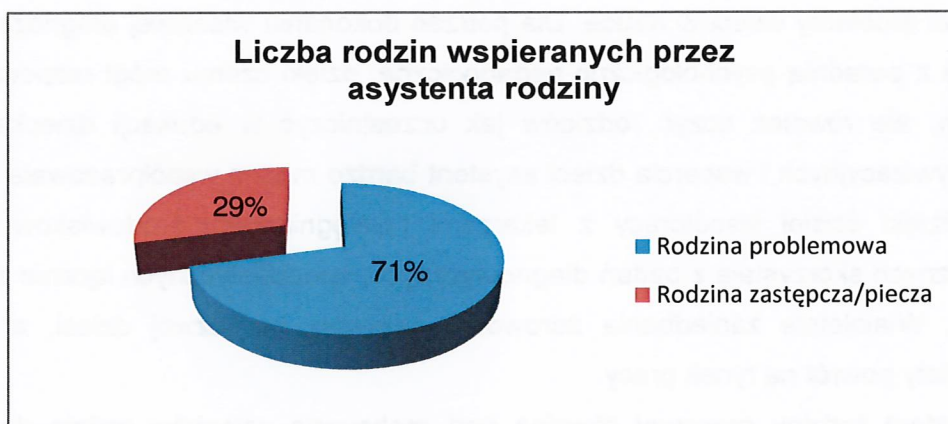
Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodzin do podjęcia leczenia odwykowego. Tutaj ściśle współpracował z GKRPA oraz psychoterapeutą w Punkcie Konsultacyjnym. Asystent rodziny uczestniczył również w Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu oraz Dom Dziecka w Kątach Wrocławskich. Do zadań asystenta rodziny należało również sporządzanie dokumentacji do sądu w zakresie pracy z rodzinami pod opieką kuratora sądowego.

Tabela nr 5. Objęcie wsparciem rodzin przez asystenta rodziny

L.p.	Rodzina problemowa/ zastępcza	Ilość rodzin	Ilość osób dorosłych	Ilość dzieci
1.	Rodzina problemowa	10	15	18
2.	Rodzina zastępcza/pieczna	4	7	10
RAZEM		14	22	28

Z dniem 31.12.2016 roku Asystent zakończył pracę z 2 rodzinami, które po 3 letnim okresie wsparcia, decyzją zespołu ds. wsparcia rodziny, nabyły kompetencje rodzicielskie pozwalające na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Wykres nr 5. Statystyka pracy z rodziną.

W 2016 r. Ośrodek organizował **warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców**, który były grupową formą spotkań, na których uczestnicy (rodzice) koncentrowali się na rozwijaniu swoich kompetencji rodzicielskich i społecznych. Uczestnicy pracowali na treściach wniesionych przez prowadzących (gotowe scenariusze), zagadnieniach zaplanowanych w programie, a także zajmowali się bieżącymi problemami jakie przeżywają w związku z byciem rodzicem. Warsztaty dla rodziców były przeprowadzone w trakcie 3 dniowego pobytu wyjazdowego w Ośrodku Caritas w Sulistrowiczkach. Dodatkowo zorganizowane zostało spotkanie podsumowujące projekt, podczas którego uczestnicy mieli okazję podzielić się swoimi spostrzeżeniami związanymi ze stosowaniem nowych technik wychowawczych w życiu codziennym.

5) Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny.

W ramach zadania Ośrodek organizował spotkania i szkolenia z przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze spraw społecznych na terenie gminy. Celem tych spotkań było omawianie problemów dotyczących rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. W 2016 r. odbyły się 3 szkolenia zorganizowane dla przedstawicieli instytucji oraz konferencja w ramach projektu przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Siechnice. Środki przeznaczone na profilaktykę uzależnień pozwoliły wszystkim zainteresowanym podnieść kwalifikacje zawodowe w obszarze pracy z rodziną, w której występują problemy. Zarówno przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych uczestniczą w cyklicznych wewnętrznych szkoleniach w obszarach problemowych. Asystent rodziny, pracownicy socjalni mogą korzystać z wsparcia specjalistów zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym (w tym uczestniczyć w superwizji).

6) Pobyt dziecka w pieczy zastępczej

W sytuacji kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucje pod opieką których przebywa rodzina wnioskuje do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dzieci odbierane są również w trybie interwencyjnym.

W pieczy zastępczej do dnia 31.12.2016 r. przebywało łącznie **50 dzieci z 36 rodzin** tym:

- 1) w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest umieszczonych 4 dzieci z terenu Gminy Siechnice,
- 2) w zawodowej pieczy zastępczej 8 dzieci,
- 3) w niezawodowej pieczy zastępczej 38 dzieci.

Tabela nr 6. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej

Ilość	Zawodowa piecza zastępcza	Niezawodowa rodzina zastępcza	Instytucjonalna piecza zastępcza
Liczba dzieci	8	38	4

Wykres nr 6. Zestawienie ze względu na rodzaj pieczy zastępczej

7) Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. w pieczy umieszczone było **50 dzieci** w tym zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. za 8 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 10 % (umieszczone w 2015 roku)
2. za 10 –dzieci ponoszone koszty wynosiły 30% (umieszczone w 2014 roku).
3. za 18 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 50% (umieszczone w 2013 roku)

Dzieci obierane były rodzicom w wyniku interwencji policji, kuratora lub pracowników socjalnych i umieszczane w:

- 1) rodzinie zastępczej spokrewnionej (rodzina);
- 2) rodzinnym domu dziecka;
- 3) domu dziecka;
- 4) placówce interwencji kryzysowej.

Umieszczenie dziecka w placówce poprzedzone było pracą i zaangażowaniem wszystkich służb z terenu gminy, aby problemy dotyczące rodzinę z dziećmi zostały rozwiązane. W przypadkach nie rokujących należyte wykonywanie funkcji opiekuńczo-wychowawczych (najczęściej – uzależnienia od alkoholu, narkotyków i przemoc) zespół podejmował decyzję o odebraniu rodzicom dziecka i zabezpieczeniu w placówce.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2014-2016 wraz z % i wartościowym udziałem gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej

Rok 2014				Rok 2015				Rok 2016			
Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej			
10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów w ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł
6 dzieci	10 dzieci	7 dzieci	95.848	8 dzieci	10 dzieci	18 dzieci	183.053,47	0	11 dzieci	24 dzieci	175.105,93

Sprawozdanie finansowe

z realizacji

Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice w roku 2016.

L.p.	Rodzaj kosztu	Kwota
1.	Koszty zatrudnienia asystenta rodziny 1 etat	69.361,47
2.	Koszty administracyjne podróże służbowe, rozmowy telefoniczne, art. biurowe	5.771,91
3.	Koszty utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy	175.105,93
RAZEM		250.239,31

Koordinator zadań:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:

Święta Katarzyna, dnia 27.03.2017 r.
miejscowość i data

Specjalista pracy socjalnej

Urszula Chomicz

.....
podpis osoby sporządzającej

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Siechnicach

Joanna Brytkowska-Hehn

.....
podpis osoby zatwierdzającej

